

Назва дисципліни	Основи режисури та акторської майстерності
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 год.
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Манелюк Дмитро Іванович, старший викладач кафедри хореографії
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри	http://dance.rivne.ua/become-a-teacher/ http://hudped.rv.ua/pro-nas/kafedri/xoreografi%d1%97/vikladachi-kafedri-xoreografi%d1%97/
E-mail викладача:	dmytro.manelyuk@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://drive.google.com/drive/u/1/my-drive
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга з 11.10 до 12.35 год. <i>Он лайн- консультації:</i> щовівторка з 15.00 до 16.00 год.

Цілі навчальної дисципліни

Процес формування висококваліфікованих фахівців хореографічного мистецтва передбачає вивчення цілого ряду загальноосвітніх і професійних дисциплін, серед яких основи режисури та акторської майстерності.

Навчальна програма розроблена для студентів денної та заочної форм навчання кафедри хореографії за освітнім ступенем «Бакалавр».

Курс «Основи режисури та акторської майстерності» є дисципліною у підготовці фахівців галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: оволодіння студентами методикою педагогічної, постановочної та репетиційної роботи в області режисерської та акторської майстерності, засвоєння методики виконання та викладання, оволодіння координацією тіла, характером та манерою виконання, методикою побудови та проведення уроку.

Завдання: розширення професійної підготовки та компетентності студентів щодо методичної грамотності викладання предмету, які за допомогою практичних вмінь та знання методики отримують фундаментальну базу підготовки у роботі з хореографічним колективом.

Дисципліна «Основи режисури та акторської майстерності» входить в цикл професійної підготовки вибіркових навчальних дисциплін і передбачає формування низки загальних і фахових *компетентностей*.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

Очікувані результати навчання

ПР2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПР8. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Основи режисури та акторської майстерності» значно підвищиться, якщо здобувачі вищої освіти попередньо опанували зміст дисциплін «Мистецтво балетмейстера», «Теорія та методика викладання класичного танцю», «Історико-побутовий танець», «Фізіологія руху в хореографії».

Перелік тем

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи режисури та майстерності актора

Тема 1. Специфічні особливості театрального мистецтва.

Синтетична природа театру, колективна природа театральної творчості. Взаємодія творчих особистостей – творців вистави. Етичні засади колективної творчості. Роль глядача у мистецтві театру.

Драматургія – основа режисерського задуму. Надзавдання, наскрізна дія, тема, ідея, конфлікт п'єси.

Поняття художнього образу в мистецтві театру. Єдність і відмінність образної мови драматичного мистецтва та мистецтва хореографії. Значення режисерського задуму та його втілення.

Тема 2. Сценічна дія – основний матеріал акторського мистецтва.

Довільне походження сценічної дії, спрямованої на досягнення певної мети. Поняття про сценічне завдання та його елементи. Види сценічної дії. Їх органічна єдність та взаємозв'язок. Органічна дія, відмінність справжньої дії від імітації, показу.

Поняття зовнішньої та внутрішньої техніки актора. Елементи внутрішньої техніки актора. Справжня дія в умовах сценічного вимислу. Запропоновані обставини. Ведуча обставини. Заважаючі обставини. Конфлікт, дія в умовах конфлікту. Взаємодія. Повторність сценічної дії.

Школа переживання та школа удавання.

Тема 3. Основні елементи сценічної дії. Тренінг елементів сценічної дії.

Елемент дії – сценічна увага. Суб'єкт і об'єкт уваги. Види уваги. Основні риси сценічної уваги.

Увага і м'язова свобода. Увага як необхідна умова розвитку творчої фантазії та уяви.

Елемент дії – уява. Сценічна віра у правду вимислу. «Якби» як джерело уяви, початок творчості та запропоновані обставини як поштовх для розвитку.

Елемент дії – пам'ять фізичних дій та відчуттів.

Логіка і послідовність фізичної дії. Емоційна пам'ять актора. Пам'ять та відчуття. М'язова пам'ять.

Елемент дії – переміна ставлення. Технологія оцінки: сприймання, усвідомлення, співставлення з власними інтересами. Ставлення, «якби» та запропоновані обставини. Виправдання запропонованих обставин – шлях до знаходження вірного ставлення, оцінки обставин і фактів як поштовху до продуктивної та доцільної дії.

Елемент дії – спілкування. Спілкування як зв'язок між партнерами, безперервна зміна впливу на партнера та сприяння його впливів. Види спілкування. Спілкування як взаємовплив. Процес взаємної «переробки» партнера. Спілкування і увага. Основні елементи органічного процесу спілкування: сприйняття, оцінка, пристосування, вплив. Мета і позиції у спілкуванні.

Зв'язок усіх елементів дії у спілкуванні.

Вправи на основні елементи органічної дії:

На звільнення м'язів, на сценічну увагу, на уяву – дію в умовах вимислу, на емоційну пам'ять, на пам'ять фізичних дій, на розвиток безпосередності та наївності, акторської сміливості та віри, спілкування, на темпоритм – зовнішній і внутрішній.

Тема 4. Етюд як початкова форма акторської та режисерської майстерності.

Використання усіх елементів сценічної дії в етюдах вправах. Етюди з імпровізованим текстом. Одиночні етюди на виконання простого сценічного завдання. Вправи на сценічне ставлення, оцінку. Парні етюди на спілкування без слів в умовах виправданого мовчання. Виконання певної дії з партнером у різних запропонованих обставинах. Групові етюди. Організація події із знайомого життя в етюд. Самостійна розробка етюду. Показ курсу, обговорення, корегування, подальша розробка.

Тема 5. Робота над режисерськими етюдами.

Режисерські етюди на основі власних сценаріїв (одиначні, парні та групові за вибором викладачів).

Розробка сценарію режисерського етюдy на матеріалі життєвих спостережень. Втілення етюдy з виконавцями.

Визначення теми та ідеї етюдy. Розробка сюжету та дійового конфлікту. Створення сценарію етюдy. Практичне втілення етюдy зі студентами групи під керівництвом викладача. Сценічна організація етюдy у відповідності зі задумом студента.

Тема 6. Теоретичні основи дієвого аналізу.

Ступінь методу дієвого аналізу. Дієвий аналіз п'єси та ролі. Конфлікт як відображення реальних протиріч. Розвиток конфлікту у зіткненні дії з протидією.

Конфлікт та ідея.

Групування дійових осіб по відношення до конфлікту. Вчинки дійових осіб як лінія поведінки.

Подія і запропоновані обставини.

Ряд подій. Сюжет і фабула.

Наскрізна дія. Дія та контр дія.

Тема 7. Основні закони композиції.

Композиція як закон творчості. Співвідношення частин і цілого. Закони композиції: цільності, типовості, (життєвості); контрасту і повтору; підпорядкованості закономірностей і засобів композиції ідейному задумові.

Правила, прийоми та засоби композиції.

Композиційний центр. Головне і другорядне. Геометричний та сюжетно-композиційний центр, Збільшення, перший, другий, третій плани. Правило золотого перетину. Симетрія та асиметрія.

Ракурси, Ритм, його організуюча роль в композиції. Зоровий та звуковий ряд. Асоціації, Фрагментація, Ритм та основні закони композиції.

Тема 8. Технологія словесного впливу.

Словесний вплив на партнера в процесі взаємодії. Види словесного впливу. Вправи на розвиток навичок словесної дії. Тренінг основних видів словесної дії.

Словесна дія – взаємодія з партнером. Слово у мистецтві актора. Слово, як засіб втілення акторської ідеї. Невіддільність слова від думок, завдань та дій образу. Створення «ілюстрованого підтексту» та «кінострічки бачень» прис словесному спілкуванні.

Способи словесного впливу за П.В.Єршовим. Технологія словесного впливу. Об'єкти словесного впливу.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Вершковский Е. В. Режисура масових видовищ. Л.: Просвіта, 1977.
2. Герладжі Ф.П. Режисура театралізованих видовищ, народних свят та обрядів: Навч. посібник / Ф.П. Герладжі. Рівне, 1997.
3. Горбов А. Постановка видовищно-театралізованих заходів / А. Горбов. К., 2008.
4. Данчук Л. Азбука режисури шоу-програм: навч. посіб / Л. Данчук. Житомир: Полісся, 2008.
5. Дятчук В. В. Український тлумачний словник театральної лексики / В.В. Дятчук, Л.І. Барабан. К: Просвіта, 2000.
6. Житницький А.З. Драматургія масових театралізованих заходів. Навч. посіб. 2-ге видання / А.З. Житницький. Харків: Тимченко, 2005.
7. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ / В.П. Зайцев. К.: Дакор, 2003.
8. Морозова Т.П. Сценарне мистецтво: навч. посібник / Т.П. Морозова. Рівне: Зень О., 2006. 280с.

9. Обертинська А.П. Основи режисури масових вистав і свят. Навчальний посібник / А.П. Обертинська, Л.Ф. Голубцова. К.: ДАКККіМ, 2005.
10. Сучасні методи театралізації масових видовищ та свят. Творчі пошуки у прикладах. Навчально-методичний посібник. О.П. Кужельний. К.: НАКККіМ, 2010 р.
11. Шарварко Б.Г. Режисура театралізованого масового дійства: навчально-методичний посібник / Б.Г. Шарварко. К.: ДАКККіМ, 2004.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <http://do.rshu.edu.ua> – сайт дистанційної освіти РДГУ.
2. <http://iteach.com.ua> – сайт проекту Інтел®Навчання для майбутнього.
3. <http://naps.gov.ua/> - Національна академія педагогічних наук
4. <http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. <http://library.rshu.edu.ua/> сайт наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету.
6. <https://mon.gov.ua/ua> - сайт Міністерства освіти і науки України.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до інтернет, звукові колонки.

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	В	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	Д	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	

60-63	Е	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно - продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно - продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Приклад заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
10	10	12	12	14	14	14	14	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу відбувається відповідно до положень про академічну доброчесність, організацію освітнього процесу, оцінювання знань та умінь студентів, практики та внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти вимоги та правила поведінки на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність здобувача та його активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняттях; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Під час виконання індивідуальних завдань здобувач вищої освіти повинен керуватись політикою доброчесності та забезпечувати посилання на джерела, використані для створення роботи. Якщо будь-який вид роботи здобувача вищої освіти містить елементи плагіату, він отримає незадовільну оцінку та повинен повторно виконати завдання.